

UIMARANTOJEN TURVALLISUUSASIAKIRJA

15.6.2022

Mia Järvinen
mia.jarvinen@jamsa.fi

Sisällys

1. Organisaation tiedot.....	2
2. Turvallisuudesta vastaava henkilö ja varahenkilö.....	2
3. Ennakoivat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset.....	2
4. Toimenpiteet vaaratilanteiden poistamiseksi ja ehkäisemiseksi.....	3
Rantavalvonta.....	3
Pelastusvälineistö.....	3
Huolto- ja kunnossapito.....	3
Uimaveden laatu ja valvonta.....	3
5. Ohjeet onnettomuuksien varalta.....	3
6. Turvallisuusasioihin perehtyminen ja kouluttaminen.....	3
7. Laitteet ja rakenteet ja huoltoa koskevat vaatimukset.....	3
Tarkistuslista.....	3
Uintikauden alussa ja tarvittaessa muulloinkin tehtävät tarkastukset:.....	3
Jokaisella huoltokerralla tarkistettavat kohteet.....	4
8. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhterajoitukset.....	4
Uimarien olisi hyvä tietää myös uimaveden laatuun liittyvistä riskeistä.....	4
Järvisyvyhy.....	4
Mikrobiologinen saastuminen.....	4
Kemiallinen saastuminen.....	4
Uimaveden laatusuosituksen.....	5
Kasvisplankton.....	5
Makrolevät.....	5
Jätteet.....	5
Näkösyvyys.....	5
9. Asiaksmäärät eri olosuhteissa.....	5
10. Palvelun piirissä olevat muut tahot.....	5
11. Mahdollisten vahinkojen kirjaaminen.....	5
12. Menettely tietojen saattaminen mukana olevien tietoisuuteen.....	6
13. Tiedottaminen palveluun osallistuville ja vaikutuspiirissä oleville tahoille.....	6
Opastaulu ja opasteet:.....	6
14. Uimarannat, joita tämä turvallisuusasiakirja koskee.....	6

1. Organisaation tiedot

Jämsän kaupunki, Elinvoimatoimi, Kunnallistekniset palvelut, Puistot ja liikuntapaikat
Teollisuuskatu 10, 42100 Jämsä

2. Turvallisuudesta vastaava henkilö ja varahenkilö

Kaupunginpuutarhuri Mia Järvinen, p. 040 484 9323
varalla puistopuutarhuri Marju Heino, p. 040 5302819

Yleinen turvallisuuden ja työnlaadunvalvonta, ohjeistus, töiden tilaaminen, asiakaspalautteiden vastaaminen sekä viranomaisyhteistyö.

Tarkistus- ja huoltotoimenpiteet suorittava henkilöstö

Jämsä	Hannu Kuukkanen	0400 640128	liikuntapaikkojenhoitaja
	Mauri Manninen	0400 640127	liikuntapaikkojenhoitaja
Jämsänkoski, Koskenpää	Markku Leppänen	040 750 8673 tekstiviesti	liikuntapaikkojenhoitaja
	Ville Riikonen	040 738 7632	liikuntapaikkojenhoitaja
	Mikko Honkonen	040 748 5391	liikuntapaikkojenhoitaja
Halli, Länkipohja	Esa Lappalainen	040 525 5351	ulkoalueidenhoitaja

3. Ennakoivat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset

Lain kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (75/2004) mukaan uimarantojen ja siellä olevien välineiden on oltava käyttäjälle turvallinen.

Kaikkiin uimarantoihin on tehty riskikartoitus, käyttäen SUHin riskikartoituksen apulomaketta ja toimittu vaaratilanteiden poistamiseksi/vähentämiseksi.

Säännöllinen valvonta, tarkastus- ja huoltosuunnitelma ohjaa uimarantojen kunnossapitoa ja siten turvallisuutta.

Riskit: epätodennäköinen, mahdollinen, melko suuri, merkittävä

Vaaratilanne: epidemia esim. norovirus	Riskin suuruus: mahdollinen
toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: Uimareiden ohjeistaminen hygieniaan; vaipanvaihto pesuineen tehtävä muualla kuin uimavedessä sekä uimista vältettävä ripuli- ja oksennustaudin aikana	

Vaaratilanne: vedensaastuminen esim. jätepäästöt	Riskin suuruus: mahdollinen
toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: arvioidaan vedenlaatu aistinvaraisesti joka huoltokäynnillä, tutkimusohjelma	

Vaaratilanne: sinilevät eli syanobakteerit	Riskin suuruus: mahdollinen
toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: arvioidaan vedenlaatu aistinvaraisesti joka huoltokäynnillä	

Vaaratilanne: eläinten ulosteet rannoilla	Riskin suuruus: mahdollinen
toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: kielletään koirien tuonti rannoille, opasteet ja ohjeet, pyritään poistamaan ulosteet rannalta välittömästi	

Vaaratilanne: lasinsirut ja injektioneulat	Riskin suuruus: mahdollinen
toimenpiteet vaaratilanteen ehkäisemiksi: kävellään joka huoltokäynnillä ranta-alue lävitse ja poistetaan silmämääräisesti havaitut vaaralliset esineet ja roskat. Lasinsiruja löydettyessä seulotaan ko.alue tarkemmin.	

4. Toimenpiteet vaaratilanteiden poistamiseksi ja ehkäisemiseksi

Uimarannoille on asetettu ohjeistuksia ja kieltoja tapaturmien ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi. Vakavia onnettomuuksia uimarannoilla ei ole sattunut. Tapaturmat tai onnettomuudet kirjataan aina riittävällä tarkkuudella. Kirjatut tapahtumat on siten myös valvontaviranomaisen käytettävissä, samoin tehdyt toimenpiteet. Elinvoimatoimen kunnallistekniset palvelut tekee valvontaviranomaisille tapahtumasta selvityksen.

Kirjatuista tapahtumista pitää selvittää ainakin päivämäärä ja kellonaika, tilanteen kuvaus ja tapahtumapaikka, yhteystiedot, tehdyt toimenpiteet sekä kirjauksen tekijän nimi. Lajille tyypillisiä vähäisiä vahinkoja ei raportoida valvontaviranomaisille.

Rantavalvonta

Jämsän kaupungin ylläpitämällä uimarannoilla ei ole rantavalvontaa.

Pelastusvälineistö

Rannoilta löytyy pelastusrengas, jossa on noin 20 metriä narua.

Pelastusvene löytyy seuraavilta rannoilta; Särkijärvi, Uimahallin lastenranta, Varpainen

Huolto- ja kunnossapito

Uimarannan huoltoon ja kunnossapitoon on nimetty vastuuhenkilöt. Uimarannalle on laadittu tarkastus- ja huoltosuunnitelma ja huoltokirja. Uimarannan huollosta ja kunnossapidosta huolehditaan säännöllisesti. Tehdyt tarkastukset ja huollot kirjataan huoltokirjaan. Uimarannoilla, joilla on käymälät ja pukeutumiskopit, niiden puhtautta seurataan säännöllisesti.

Uimaveden laatu ja valvonta

Uimaveden laatua valvotaan joka huoltokäynnillä aistinvaraisesti esim. syanobakteerien osalta.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen kanssa on laadittu seurantasuunnitelma uimarannan uimaveden laadun säännöllistä seurantaa ja valvontaa varten ennen kunkin uimakauden alkua.

5. Ohjeet onnettomuuksien varalta

Uimarannoilla on kyltti, jossa on seuraavat tiedot:

Yleinen hätänumero, uimarannan nimi ja osoite, hätäensiapuohjeet sekä ylläpitäjän yhteystiedot.

6. Turvallisuusasioihin perehtyminen ja kouluttaminen

Huoltohenkilöstö on saanut vähintään hätäensiapu-koulutuksen.

7. Laitteet ja rakenteet ja huoltoa koskevat vaatimukset

Uimaranta tarkastetaan perusteellisesti käyttöönottotarkastuksen yhteydessä.

Jokaiselle uimarannalle on tehtynä oma huoltosuunnitelma ja aikataulu.

Uimarannoilla tehdyt huoltotoimenpiteet kirjataan ylös.

Huoltopäiväkirjaa pitävät yllä koulutetut vastuuhenkilöt, jotka vahvistavat asioiden oikeellisuuden.

Tarkistuslista

Uimauima-kauden alussa ja tarvittaessa muulloinkin tehtävät tarkastukset:

- Uimauima-alueiden pohjat kahlaamalla ja sukeltamalla
- Opastemerkinnot ja pelastustiet
- Ilmoitustaulujen ja ohjetaulujen kunto ja sisältö
- Laiturien, portaiden ja hyppytorien rakenteet ja kiinnitykset

Jokaisella huoltokerralla tarkistettavat kohteet	
Uimaranta	veden laatu silmämääräisesti
	ranta-alueen siisteys ja vaaraa aiheuttavat esineet
Laiturit, portaat ja hyppytorni	yleiskunto
Jäteastiat	tyhjennys
Pelastusvälineistö ja ensiapuohjeet	pelastusrenkaiden, heittoliinon ja pelastusveneiden kunto
	hätäensiapu- ja elvytysohjeet

Kaikki tehdyt tarkastukset ja huollot merkitään huoltokirjaan.

8. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset

Uimarannoilla on kesä – elokuu vilkkainta aikaa. Lämpiminä kesäpäivinä rannoille tulee ihmiset mielellään uimaan ja viettämään aikaa. Kovalla tuulella kannattaa välttää uimista kaukana rannasta aaltojen korkeuden noustua merkittävästi.

Uimarien olisi hyvä tietää myös uimaveden laatuun liittyvistä riskeistä.

Uimavedestä saattaa aiheutua myös muita kuin suolistoperäisiin sairauksiin liittyviä terveyshaittoja. Syanobakteerit voivat aiheuttaa mm. iho-, silmä-, hengitystie- tai suolisto-oireita, minkä vuoksi tässä asetuksessa myös syanobakteerien esiintymisen runsaudelle on asetettu toimenpideraja. Syanobakteereja seurataan aistinvaraisesti arvioimalla niiden runsaus silmämääräisesti. Tarpeen mukaan syanobakteerien esiintymistä voidaan tutkia myös muuten, kuten mikroskopioimalla. Syanobakteerit voivat värjätä veden vihreäksi ja runsaimmillaan muodostaa veden pinnalle paksuja leväkasumia eli leväkukinnan.

Arvioinnissa käytetään ympäristöhallinnossa kehitettyä neliportaista asteikkoa

0	ei havaittu: uimaveden pinnalla tai uimarantaveden rajassa ei ole havaittu syanobakteereja
1	havaittu vähän: syanobakteereja on havaittavissa vihertävänä hiutaleina tai tikkuisina uimavedessä
2	havaittu runsaasti: uimavesi on selvästi syanobakteeripitoista tai uimaveden pinnalle on kohonnut pieniä syanobakteerilauttoja tai uimarannalle on ajautunut syanobakteerikasumia
3	havaittu erittäin runsaasti: syanobakteerit muodostavat laajoja lauttoja tai niitä on ajautunut uimarannalle paksuiksi kasumiksi

Toimenpiderajana syanobakteerien (sinilevät): havaittu vedessä tai uimarannalla. Erityisesti on huomioitava, että syanobakteerien massaesiintymä voi tuulen vaikutuksesta sekoittua veteen nopeasti.

Järvisyhy

Cercaria ocellata- imumadon toukat voivat aiheuttaa uimareille uinnin jälkeen voimakasta ihon kutinaa, järvisyhyä. Cercaria- toukat ovat vesilintujen loisia ja kotilot toimivat niiden väli-isäntinä vedessä. Vapautuessaan kotiloista toukat voivat vesilinnun sijasta tunkeutua uimarin ihoon aiheuttaen voimakasta kutinaa ja näppylöitä. Kutina häviää yleensä muutamassa tunnissa, mutta näppylät säilyvät iholla pidempään. Terveysturvallisuuden on annettava tarvittaessa määräys korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymisestä sekä tarvittavien ohjeiden ja määräysten antamista uimareiden terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Mikrobiologinen saastuminen

Uimavesi voi myös saastua mikrobiologisesti esim. jätevesipäästön vuoksi, sekä virus-epidemian johdosta (esim. norovirus). Edellisen välttämiseksi, uimista vältettävä ripuli- ja oksennustaudin aikana ja vaipanvaihto pesuineen tehtävä muualla kuin uimavedessä, jotta tauti ei tartu muihin uimareihin.

Kemiallinen saastuminen

Uimavesi voi myös saastua kemiallisesti esim. kemikaali onnettomuuden tai öljypäästön seurauksena. Uimaveden kemiallinen / mikrobiologinen saastuminen edellyttää myös yleisölle tiedottamista sekä tarvittavien ohjeiden ja määräysten antamista uimareiden terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Uimaveden laatusuositukset

Uimaveden on oltava myös käyttötarkoitukseensa soveltuvaa, minkä vuoksi uimaveden laadulle on asetettu käyttökelpoisuuteen perustuvia laatusuosituksia.

Laatusuositukset on annettu kasviplanktonin ja makrolevien sekä uimaveden mahdollisesti joutuvien jätteiden, kuten terva-aineiden ja kelluvien materiaalien, esiintymiselle.

Laatusuositukset on annettu vain uimakauden aikaisille (15.6.- 31.8) yksittäisille havainnoille, sillä uimaveden pitkäaikaiseen laatuun perustuvaa luokitusta ei tehdä näiden muuttujien havaintojen perusteella. Laatusuosituksen ylittyminen ei välttämättä merkitse terveyshaitan mahdollisuutta, pikemminkin kyse on uimaveden esteettisestä laadusta ja käyttökelpoisuudesta.

Kasvisplankton

Vedessä keijuvia mikroskooppisen pieniä leviä kutsutaan kasviplanktoniksi. Makeiden vesien kasviplanktonin muodostavat nielu-, panssariisiima-, tarttuma-, kulta-, pii-, lima-, silmä- ja viherlevät.

Makrolevät

Makroleviä eli suurleviä ovat viherlevät, ruskolevät ja punalevät. Suomalaisissa järvissä makrolevät ovat melko pienikokoisia. Monet makrolevät ovat rihmaisista ja paljain silmin nähtävissä.

Jätteet

Uimavesi on laadultaan käyttökelpoista silloin, kun se ei sisällä tai uimaveden pinnalla ei kellu uimisen kannalta haitallisia jätteitä. Tällaisiksi jätteitä luokitellaan mm. terva-aineet, lähinnä bitumi, ja uimaveden pinnalla kelluvat materiaalit, kuten muovi ja kumi sekä lasi- ja muovipullot.

Näkösivvyys

Uimaveden näkösivvyttä voidaan pitää yhtenä uimaveden käyttökelpoisuuden mittarina. Näkösivvyteen vaikuttavat veden väri ja vedessä olevat hiukkaset, kuten savihiukkaset, pohjasta irronneet hiukkaset ja levät. Uimarannan näkösivvyys voi päivän aikana vaihdella huomattavasti uimarannan pohjan laadusta ja uimarannan käytöstä riippuen. Näkösivvydeltään huono uimavesi voi muodostaa huomattavan turvallisuusrisikin, sillä pienten lasten havaitseminen sameasta vedestä on hyvin vaikeaa.

9. Asiakasmäärät eri olosuhteissa

Uimarannat mielletään nykyisin sosiaalisiksi paikoiksi, missä parhaimmillaan tällaiset paikat ovat kolmen sukupolven kohtaamispaikkoja. Helteisinä päivinä asiakasmäärät ovat selkeästi suurempia kuin sateisina / viileämpinä päivinä.

Uimarannoilla ei ole enimmäiskävijämäärää määriteltynä.

10. Palvelun piirissä olevat muut tahot

Uimarannalla ja sen välittömässä läheisyydessä on usein monia muitakin aktiviteettejä, jotka houkuttelevat ihmisiä liikkumaan.

Erilaisille tapahtumille vaaditaan nykyisin lupamenettely, jossa mainitaan esim. uimarannan käytön rajoittamisesta tai sulkemisesta tapahtuman ajaksi. Tapahtuman järjestäjä veloitetaan myös huolehtimaan alueen järjestyksen valvonnasta, siivouksesta ja tiedottamisesta.

Uimarannan muuttuneesta käyttötarpeesta tiedotetaan erikseen.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (177/2008) 11 §.

11. Mahdollisten vahinkojen kirjaaminen

Mahdollisten vakavien onnettomuuksien varalta kirjataan tiedot mahdollisimman tarkkaan ylös. Mitkä kaikki tekijät vaikuttivat onnettomuuteen syntymiseen.

Turvallisuudesta vastaava tekee ensikirjauksen asiasta.

Mahdollinen onnettomuusraportti laaditaan tarvittaessa erikseen poliisia tai työsuojelupiiriä varten elinvoimatoimen toimesta.

12. Menettely tietojen saattaminen mukana olevien tietoisuuteen

Huoltohenkilöstölle pidetään palaveri, jossa käydään turvallisuusasiakirja ja tehtävät lävitse. Mahdolliset koulutustapahtumat kirjataan ylös.

13. Tiedottaminen palveluun osallistuville ja vaikutuspiirissä oleville tahoille

Kaupungin nettisivuilta löytyy uimarantojen sijaintitiedot.

Opastaulu ja opasteet:

Uimarannalla on ilmoitustaulu, jossa on vähintään seuraavat tiedot:

- uimarannan nimi
- katuosoite ja paikkakunta
- ylläpitäjän yhteystiedot
- ohjeet avunhályttämisestä

Uimarannalle on opastus päätieltä ja sinne päästään huolto- ja pelastusajoneuvoilla perille asti.

14. Uimarannat, joita tämä turvallisuusasiakirja koskee

Rannan nimi	Osoite
Hallin uimaranta	Kuorevedentie 120, Halli
Kukkassalmen uimaranta	Korpilahdentie 113, Koskenpää
Länkipohjan uimaranta	Branderinranta 15, Länkipohja
Maaumala	Lukkoilantie 13A, Jämsä
Oinaalan uimaranta	Oinaalantie 41B, Jämsänkoski
Säkrijärven uimaranta	Moiskalantie 19, Jämsä
Uimahallin lastenranta	Koskikarantie 1, Jämsänkoski
Uimahallin uimala	Koskikarantie 1, Jämsänkoski
Varpaisniemen uimaranta	Varpaisniementie 20, Jämsänkoski

ONNETTOMUUSPÖYTÄKIRJA

Pvm

Aika Selvitys tapahtumista

(mitä / missä) Onnettomuuteen vaikuttaneet olosuhteet
(ambulanssi kuljetus, oma auto

Mahdolliset vammat

Ensiapu-toimenpiteet